

Handläggare:
Birgitta Charlez, 508 10 652,
Eva Svedman, 508 10 320

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 2010-11-17

Anmälan om stimulansmedel för anhörigstöd 2009 – 2010 samt redovisning av arbetet med anhörigstödet på Östermalm

Redovisning

Stockholms stad har erhållit ca 40 mnkr i stimulansmedel för anhörigstöd för perioden 2009/2010. Stadsledningskontorets förnyelseavdelning har fördelat medlen mellan stadsdelarna och Östermalms stadsdelsnämnd har tilldelats 2,7mnkr. Enligt socialstyrelsens meddelandeblad ska medlen användas för att genomföra den nya bestämmelsen i 5 kap 10 § SoL ”Socialnämnden *ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder*”.

Stimulansmedlen riktar sig till anhöriga inom hela socialtjänstlagens verksamhetsområden – omsorgen om personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorgen och äldreomsorgen. Syftet med att stödja anhöriga är framför allt att minska deras fysiska och psykiska belastning. Den anhöriga kan genom stödet få en förbättrad livssituation samtidigt som risken för ohälsa minskas.

Äldreomsorg

Inom stadsdelens äldreomsorg finns sedan flera år tillbaka en anhörigkonsulent vars främsta uppgift är att stödja och underlätta för anhöriga som vårdar eller stödjer en närstående. Arbetet handlar till stor del om att informera enskilt och/eller i grupp om anhörigstöd, vara rådgivande och stödjande t.ex. erbjuda enskilda och/eller samtal i grupp, men också fungera som en länk mellan de olika professionerna. Anhörigkonsulenten är organisatoriskt placerad inom enheten för biståndsbedömning och samarbetar med äldreomsorgens biståndshandläggare. De gör vid behov gemensamma hembesök, deltar vid uppsökande verksamhet och medverkar vid olika informationsträffar t.ex. möten med intresseorganisationer, demensförbund mm. Konsulenten ingår också i stadens nätverk för anhörigkonsulenter.

Innerstadens anhörigkonsulenter har ett nära samarbete och tillsammans erbjuder de anhörigvårdare föreläsningar och utbildningar inom olika ämnesområden t.ex. demenssjukdom, förflyttningsteknik och läkemedel mm. De har också tagit fram ett sk

anhörigvårdarkort. Kortet innehåller uppgifter om att – om det händer mig någonting så finns hemma hos mig en person som behöver stöd och hjälp -. Kortet är tänkt att förvaras med Id- handlingar i t.ex. plånbok eller väska.

Inom stadsdelen finns sedan ett par år tillbaka ett anhängigcafé/ en verksamhet som kan liknas vid en anhöriggrupp. Där kan anhöriga/ närstående träffa andra personer i liknande situation och utbyta erfarenheter och/eller få stöd. För att ge möjlighet till rekreation erbjuds också utflykter och taktill massage (beröringsmassage). Hos anhängigkonsulenten finns också möjlighet att få låna ett sk rörelselarm, ett larm som kan underlätta för en anhängigvårdare som har en demenssjuk närstående hemma i bostaden.

Avlösning och växelvård är betydelsefulla insatser för den äldre och anhängig/ närstående och en särskild satsning på utbildning/ fortbildning för kvalificerade avlösare är planerad till hösten./ vintern 2010.

För att nå ut med information om anhängigstöd annonseras regelbundet i lokaltidningarna. Anhängigkonsulenten har också en broschyr som ger information om vilket stöd och hjälp som finns att tillgå och kontaktuppgifter om vart man kan vända sig i olika situationer. Broschyren finns tillgänglig på stadsdelsförvaltningen, minnesmottningar och delas ut av biståndshandläggare vid hembesök.

Under hösten har planering för ett utvecklingsarbete om ett fördjupat anhängigstöd inom det särskilda boendet påbörjats. Utvecklingsarbetet är tänkt att drivas i projektform och beräknas pågå under ett år. Med fördjupat anhängigstöd menas att anhöriga/närstående till äldre som bor inom Vård- och omsorgsboenden kommer erbjudas att delta i samtalsgrupper som leds av utbildade konsulter/ terapeuter. Projektet kommer att planeras/ följas upp och utvärderas av Äldrecentrum.

För att fånga upp anhängigvårdares situation och önskemål om stödinsatser genomförs årligen inom Stockholms stad en anhängigenkät hos anhängigvårdare. Den är tänkt som ett vidare underlag för stödinsatser inom anhängigstödet. Under sommaren 2010 fattades beslut om en stadsövergripande anhängig/ närstående policy för stadens äldreomsorg, bilaga 1.

Socialtjänst

Socialtjänstavdelningens arbete med anhängigstöd har hittills vänt sig till personer som vårdar eller stödjer en närstående med någon form av funktionsnedsättning och yngre än 65 år. Inom socialtjänsten har bedömningen varit att det är en mindre grupp som eventuellt kan komma i fråga för ett anhängigstöd riktat till yngre personer.

För att få en bild av omfattningen av behoven, vilket stöd som efterfrågas samt etablera en kontakt med anhöriga och närstående har förvaltningen vid ett par tillfällen annonserat i

lokalpressen. Annonserna gav inte önskvärt resultat varför förvaltningen tittade över andra sätt att nå ut med information.

Ett informationsbrev skickades ut till samtliga brukare med beviljad insats och deras anhöriga/närstående. Brevet innehöll information om att kommunen har möjlighet att på olika sätt erbjuda stöd till anhöriga som vårdare en närstående. Exempel på stöd var bland annat att träffa andra i samma situation, gå en kurs i förflyttningsteknik, lära sig mer om LSS samt få mer information om anhörigas rättigheter. Vidare fanns även tips på olika länkar till användbar information på nätet. Anhöriga/närstående ombads kontakta förvaltningen via telefon med direktnummer till ansvarig person eller via mail till en e-postadress specifikt för anhörigstöd. Tillsammans med brevet skickades även Socialstyrelsens informationsblad om stöd till anhöriga. Informationen om anhörigstöd förmedlas alltid av samtliga handläggare i samband med nybesök. Stadsdelens lokala handikappråd har också tagit del av informationen.

Förvaltningen har fått igång en anhöriggrupp för anhöriga som är anställda som assistenter. Förvaltningen upplever dock att intresset hittills har varit relativt litet och kan konstatera att mer insatser behövs för att nå ut med information. Förvaltningen fortsätter att försöka hitta sätt att nå fram till anhöriga som kanske är i behov av anhörigstöd, men som inte riktigt har känt sig manade att kontakta förvaltningen. En tanke är att försöka att nå fler genom samverkan med olika handikapporganisationer.

Marianne Snell
avdelningschef
äldreomsorg

Anna-Lena Christensson Österberg
avdelningschef
socialtjänst

Bilaga

1. Anhörig/ närståendepolicy för Stockholms stads äldreomsorg